Lietas Nr. C34067114
Lietas arhīva Nr. C-0172-15/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2015.gada 20.februārī

Saldus rajona tiesa,
tiesnese Selga Lapejeva rakstveida procesā izskatīja civillietu akciju sabiedrības "NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Prasītāja akciju sabiedrība "NORVIK BANKA" cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. A/ par parāda 406,32 EUR piedziņu.

Prasības pieteikumā norāda, ka 2007.gada 25.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums Nr.VK/nr./ par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (turpmāk – Līgums), saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts atļautais kredīts 142,29 EUR jeb 100,00 Ls apmērā ar ikmēneša procentu likmi 1,79%.

Saskaņā ar Līguma 1.12.apakšpunktu kredīts ir aizdevums, kuru prasītāja piešķir atbildētājai un kas tiek ieskaitīts kartes kontā. Kredīts sastāv no atļautā un neatļautā kredīta summas. Līguma 1.13.apakšpunktā noteikts, ka atļautais kredīts ir kredīts prasītājas noteiktā limita ietvaros, savukārt Līguma 1.14.apakšpunktā noteikts, ka neatļautais kredīts ir kredīts, kas pārsniedz prasītājas noteikto limitu.

Atbilstoši Līguma 1.9. un 1.10.apakšpunktam atbildētājai katra norēķinu cikla laikā (viens kalendārais mēnesis) bija jānorēķinās ar prasītāju, tas ir, jāsamaksā ikmēneša maksājumi.

Saskaņā ar Līguma 5.3.apakšpunktu ar ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēstas atbildētājas saistības pret prasītāju, tai skaitā, tiek atmaksāts izmantotais kredīts, tiek maksāti procenti par atļautā kredīta izmantošanu, aprēķinātie līgumsodi un citi saskaņā ar tarifiem obligātie maksājumi.

Saskaņā ar Līguma 1.22.apakšpunktu tarifi ir spēkā esošs prasītājas pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri. Tarifi un to grozījumi un papildinājumi ir Līguma neatņemama sastāvdaļa.

Saskaņā ar Līguma 5.10.apakšpunktu par neatļautā kredīta izmantošanu atbildētāja maksā līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar Līguma tarifiem (0,167% par pārtēriņu dienā no neatļautā kredīta apjoma). Līgumsodi par pārtēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad prasītāja saņem informāciju par darījuma, kura rezultātā pieļauts atļautā kredīta pārtēriņš, veikšanu līdz tā atmaksas dienai.

Atbilstoši Līguma 1.11. un 5.11.apakšpunktam, ja atbildētāja līdz maksājuma datumam nav samaksājusi ikmēneša maksājumu, atbildētājai jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša summas, saskaņā ar Līguma tarifiem 0,25% dienā. Saskaņā ar Līguma noteikumiem atbildētājai bija jāveic maksājums līdz katra mēneša 20.datumam, nodrošinot pilnīgu ikmēneša saistību dzēšanu pret prasītāju.

Atbildētāja nepildīja ar Līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši Līguma apmaksas noteikumiem. Pēdējais maksājums veikts 2008.gada 11.novembrī 14,23 EUR apmērā.

Prasītāja akciju sabiedrība "NORVIK BANKA" lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. A/ no Līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – atļautā kredīta parādu 135,44 EUR, procentus 135,44 EUR un līgumsodu 135,44 EUR, kopā 406,32 EUR un visus tiesāšanās izdevumus. Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas.

Prasība celta uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717.panta, 1720.panta 2.punkta, 1753., 1756., 1757.panta, 1759.panta 1.punkta, 1762.panta 1.punkta, 1764.panta, 1765.panta pirmās daļas, 1811., 1934., 1943.panta un 1946.panta pirmās daļas pamata.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu atbildētājai uz viņas deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kurā izskaidrotas pušu civilprocesuālās tiesības.

Dokumenti saņemti atpakaļ kā neizsniegti ar pasta darbinieka norādi, ka adresāts nav sastapts un beidzies glabāšanas termiņš. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu uzskatāms, ka atbildētājai dokumenti izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājas rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu izskatīt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas juridisko adresi un atbildētājas deklarēto dzīvesvietas adresi.

M o t ī v u d a ļ a

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus.

No lietas materiāliem izriet, ka pēc atbildētājas pieteikuma VIVA norēķinu kartes saņemšanai prasītājas akciju sabiedrības "NORVIK BANKA" un atbildētājas /pers. A/ starpā 2007.gada 25.oktobrī noslēgts līgums Nr.VK/nr./ par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, saskaņā ar kuru akciju sabiedrība "NORVIK BANKA" izsniegusi atbildētājai /pers. A/ Maestro karti ar atļautā kredīta apmēru 142,29 EUR jeb 100,00 Ls, nosakot ikmēneša maksājumu 7,34 EUR jeb 5,16 Ls apmērā, iemaksu veicot katra mēneša 20.datumā (lietas 12., 13.lapa). Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka pušu starpā izveidojušās un pastāv aizdevuma līguma tiesiskās attiecības.

Atbilstoši pušu starpā noslēgtā Līguma 5.3.apakšpunktam atbildētājai bija pienākums veikt ikmēneša maksājumus, atmaksājot izmantoto kredītu, procentus par atļautā kredīta izmantošanu, līgumsodus un citus tarifos noteiktos maksājumus, kas atbildētājai ir obligāti (lietas 13.lapa).

Saskaņā ar atbildētājas konta izrakstu un parāda aprēķinu (lietas 14.-16., 19.-20.lapa) atbildētājas izmantotais kredīta parāds Bankai ir 135,44 EUR.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojumu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot

saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1943.pants noteic, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāja savas Līgumā pielīgtās maksājuma saistības nolīgtajā apmērā un termiņā nav izpildījusi, lai gan Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1838.panta pirmā daļa noteic, ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētāja parāda apmēru nav apstrīdējusi, nav iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu pilnībā nokārtojusi. Līdz ar to tiesa atzīst, ka izvērtējot minēto un ņemot vērā iepriekš minēto likuma normu nosacījumus no atbildētājas par labu prasītājai piedzenams galvenais parāds 135,44 EUR apmērā.

Vienlaicīgi tiesa par pamatotu un apmierināmu atzīst prasību daļā par nolīgto procentu, kuru likme saskaņā ar pušu starpā noslēgtajam līgumam saistošajiem tarifiem (lietas 17.lapa) noteikta 1,79% mēnesī, un kas uz 2014.gada 19.septembri aprēķināti 158,23 EUR apmērā, bet prasītāja to apmēru samazinājusi līdz 135,44 EUR, jo pienākumu maksāt procentus par naudas summas lietošanas atvēlējumu paredz Civillikuma 1753., 1754., 1756., 1757.pants.

Civillikuma 1716., 1717., 1719., 1722.pants paredz parādnieka pienākumu maksāt līgumsodu par saistību pienācīgu neizpildi.

Prasītāja lūgusi piedzīt līgumsodu 135,44 EUR, ko saskaņā ar parāda aprēķinu veido līgumsods par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 135,44 EUR apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši pušu starpā 2007.gada 25.oktobrī noslēgtā līguma Nr.VK/nr./ par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu 5.10.apakšpunktam puses vienojušās, ka par neatļautā kredīta izmantošanu klientam ir pienākums maksāt līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar tarifiem. Līgumsodi par pārtēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad Banka saņem informāciju par darījumu, kuru rezultātā pieļauts atļautā kredīta pārtēriņš, veikšanu līdz tā dzēšanas dienai un saskaņā ar līguma 5.11.apakšpunktu puses vienojušās, ka ikmēneša maksājums ir jāsamaksā līdz maksājuma datumam. Ja klients līdz maksājuma datumam nav samaksājis ikmēneša maksājumu (papildus aprēķināto pēdējo ikmēneša maksājumu) klientam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša maksājuma summas saskaņā ar tarifiem (lietas 13.lapa).

Saskaņā ar Līguma 1.22.apakšpunktu tarifi ir spēkā esošs Bankas pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri. Tarifi, to grozījumi un papildinājumi ir Līguma un Noteikumu neatņemamas sastāvdaļas (lietas 13.lapa).

Atbilstoši akciju sabiedrības "NORVIK BANKA" apstiprinātajiem tarifiem VIVA norēķinu karšu kredītu piešķiršanai līgumsoda procenti par pārtēriņu dienā (no neatļautā kredīta apjoma) ir 0,167%, līgumsoda procenti dienā par ikmēneša maksājuma kavējumu (no nokavētā ikmēneša maksājuma apjoma) ir 0,25% dienā (lietas 17.lapa).

Civillikuma 3.pantā noteikts, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Tādējādi ņemot vērā Civillikuma 3.pantā noteikto uz konkrēto lietu attiecināma likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim, kad Civillikuma 1716.pants noteica, ka līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Savukārt Civillikuma 1720.panta 2.punkts noteica, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā. Likums līgumsoda apmēram neparedzēja nekādus ierobežojumus, un tas bija atkarīgs tikai no līgumslēdzēju brīvas gribas.

Tiesa izvērtējusi iepriekš minēto, uzskata, ka puses ir vienojušās par līgumsodu iepriekš minēto likuma normu izpratnē.

Savukārt Civillikuma 1724.[1]pants paredzēja, ka līgumsoda cietējs var lūgt samazināt pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Atbildētāja līgumsodu samazināt nav lūgusi, tomēr lemjot jautājumu par līgumsoda piedziņu, tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu ņem vērā judikatūrā nostiprinātās atziņas par līgumsoda samērīgumu.

Augstākās tiesas Senāta judikatūrā (2004.gada 22.septembra spriedums lietā SKC-441, 2005.gada 26.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-48, 2007.gada 20.jūnija lēmums lietā Nr.SPC-43, 2008.gada 14.maija spriedums lietā Nr.SKC-2120) atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Izvērtējot pamatparāda apmēru, laika periodu par kādu līgumsods aprēķināts, to, ka atbildētāja pēdējo maksājumu veikusi 2008.gada 11.novembrī, bet ar prasību tiesā prasītāja vērsusies vairāk kā pēc pieciem gadiem, ņemot vērā minēto judikatūru tiesa uzskata, ka prasītājas aprēķinātais līgumsods 135,44 EUR apmērā ir atzīstams par nesamērīgu.

Turklāt tiesa ņem vērā, ka likumdevējs ir atteicies no līdzšinējā līgumsoda tiesiskā regulējuma, izdarot grozījumus Civillikuma 1716.pantā, kas paredz, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Kaut arī šī tiesību norma tiešā veidā nav piemērojama attiecībā uz izklāstāmo strīdu, izvērtējot pielīgtā līgumsoda samērīgumu, tiesa ņem vērā, ka likumdevējs tādējādi ir konceptuāli mainījis līgumsoda institūta funkcijas, atsakoties no sodīšanas funkcijas un paredzot, ka līgumsodam turpmāk būs preventīva (brīdinoša) un zaudējumu kompensēšanas funkcija.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka aprēķinātais līgumsods ir samazināms, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai līgumsodu 10% apmērā no parāda pamatsummas 135,44 EUR, kas ir 13,54 EUR, pārējā daļā 121,90 EUR apmērā prasība par līgumsoda piedziņu noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos 6% no simta gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda pamatsummas.

Nosakāms, ka atbildētājai samaksa prasītājai veicama prasībā norādītajā norēķinu kontā bankā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. Tādējādi no atbildētājas /pers. A/ par labu prasītājai akciju sabiedrībai "NORVIK BANKA" piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi - valsts nodeva saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu – 71,14 EUR un ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR apmērā.

Ņemot vērā, ka no 2014.gada 1.janvāra oficiālais maksāšanas līdzeklis Latvijas Republikā ir *euro* un saskaņā ar Civillikuma 1833.pantu (redakcijā no 01.01.2014.) visi maksājumi izdarāmi *euro*, piedzenamās summas atbilstoši *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta pirmajai daļai ir konvertējamas uz *euro*, piemērojot Padomes noteikto maiņas kursu no latiem uz *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

akciju sabiedrības "NORVIK BANKA" maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai "NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, pamatparādu 135,44 EUR (viens simts trīsdesmit piecus *euro* 44 centus), procentus uz 2014.gada 19.septembri 135,44 EUR (viens simts trīsdesmit piecus *euro* 44 centus), līgumsodu 13,54 EUR (trīspadsmit *euro* 54 centus), atzīt akciju sabiedrībai "NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) no simta gadā no piedzītās, bet nesamaksātās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai "NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, tiesas izdevumus – valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit vienu *euro* 14 centus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četrus *euro* 70 *centus*).

Noteikt, ka /pers. A/ samaksa akciju sabiedrībai "NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, veicama kontā LV03LATB0000VIVAKARTE, AS "NORVIK BANKA", bankas kods LATB LV22, maksājumā norādot: saistības pēc līguma Nr.VK10028964.

Noraidīt akciju sabiedrības "NORVIK BANKA" prasību pret /pers. A/ par līgumsoda 121,90 EUR (viens simts divdesmit viens *euro* 90 centi) apmērā piedziņu.

Noteikt, ka /pers. A/ ir tiesības 10 (desmit) dienu laikā no tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā to izpildīt labprātīgi.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Saldus rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 20.februārī.

Tiesnese S. Lapejeva